

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Aktuális szociális kérdések.

Irta dr. Spitzer István.

II.

A szegényügy rendezése.

A szegényügy rendezése a szociálpolitika kiegészítő részét képezi, minél jobb valamely állam szociálpolitikája, annál könnyebben és olcsóbban rendezhető szegényügye. Minden szociálpolitikának végső célja a szegényedés meggátolása és annak az eszménynek elérése, hogy azok, akik munkájukból vagy vagyonukból megélni nem képesek, ne legyenek reá szorulva az állam vagy a községek vagy az egyesek jótékonyosságára, hanem ahhoz a segélyhez vagy ellátáshoz törvényes joguk legyen.

Ez a mostani koldusok, csavargók, ingyenélők nagy részének alkonyát jelentti, mert természetesen, ha az állam kezébe veszi a szegényügy rendezését, meg fog szünni minden felelősség nélküli magán jótékonyosság, megszűnik a koldulás és a csavargás. Hogy ennek minő erkölcsi hatása lesz, hogy mennyiben befolyásolja a közbiztonságot, a közegészségügyet és a közérkölesöt, azt hiszem, hogy erről művelt közönség előtt beszélni sem kell.

Ma az egész szegényügyet az 1886. XXII. t. c. 145. és 146. §§. rendezik. Ezek szerint: „Amennyiben a jótékony intézetek segélye és egyesek

könyöradományai a község szegényeinek ellátására elegendő nem volna: a község a helyi viszonyokhoz képest gondoskodni tartozik a községben illetékes mindazon szegények ellátásáról, kik magukat közsegély nélkül ellátni nem képesek.”

Ha a község ezeknek ellátását nem bírná, kivételesen a törvényhatóság és az állam segélyét veheti igénybe.

Amint látható, az állam a szegények segélyezését első sorban a magánjótékonyosságra és utolsó sorban, kivételesen az államra ruházza.

Azóta az állam a gyermekvédelmet és a betegek kórházi ellátását magára vállalta és e tekintetben hazánk teljesen modern alapon rendezkedett.

A közsegélyezést azonban reá bízta a koldulásra és így mintegy ezt szentesítette. Ez tovább így nem maradhat.

A szociálpolitikai törvények megalkotása és érvényesülése esetén állandóan apadni fog azoknak a száma, akik közsegélyre szorulnak és végre is csak azok fognak részesülni közsegélyben, akiknek családfenntartója idő előtt elhalálozott, a született nyomorékok és végre az elmebetegek. Azok, akik munkanélküliség miatt magukat vagy családjukat eltartani nem képesek, az államtól munkát kapnak, amelynek fejében az állam gondoskodik róla, illetve családjáról.

Elvül kell tekinteni azt, hogy egészséges és munkaképes ember ellenszolgáltatás nélkül segélyt vagy ellátást nem kaphat. A munkakerülő, alkoholikus csavargó munkát és ennek fejében ellátást kapna. Azt hiszem, hogy sok csavargónak elvonná a kedvét a csavargástól és az iszákosságtól, ha valamely közműhelybe internáltatnék.

A megoldás az volna, hogy a szegények ellátását, betegápolását épen úgy, mint a gyermekvédelmet, átvonná az állam. A költségeket fedezné a mostani országos betegápolási alaphól és azonkívül a bizonyos nagyságu vagyontokra és nagy jövedelmekre kivetett szegényadóból. Itt elvül kell felállítani, hogy szegényügyi célokra a munka meg nem adóztatható, mert a munkából folyó adójövedelem elég áldozattal járul a többi szociálpolitikai törvényekhez, míg a nagy vagyon ezekből csak annyiban részesül, amennyi az állami hozzájárulásból adója alapján ráhárul.

S ha talán az első pillanatra e kiadások terheseknek látszanak, ha alaposan megfontoljuk, igen méltányosnak fogjuk találni, mert megszabadulunk a könyöradományoktól és más oly kiadásoktól, amelyek a szegényügygel szorosán összefüggnek. A nagy vagyonu és tul nagy jövedelmű emberek pedig elsősorban hivatottak arra,

Menyasszonyi és alkalmi ajándékok,

TOMBOLATÁRGYAK. Legolcsóbb

bevásárlási
forrás!

ÓRA, ÉKSZER ÉS

Órajavítások,
ékszerátalakítások

Jól és olcsón, tört aranyat becserelek. — Vidékre választékot küldök.

Ugyanitt tárgyak 1 koronától feljebb vannak.

ARANYÁRUK

Divatos
brilliánsárak, dísz-
tárgyak, evőeszközök
valódi és chinaezüstből.

!! !! Nászajándékok. !! !!

Keszler Dezső,

— óras és ékszerésznél,
ZOMBOR, főutca 4. szám,
FREY-féle ház. 100-97

hogy a szegényügyre áldozzanak és legkevésbé érzik az adóemelkedést.

Az állami szegényellátás és betegápoláshoz csatlakozhatik a magánjótékonyosság, de ez is csak állami ellenőrzés mellett. Nincsen veszedelmesebb valami, mint a rosszul alkalmazott jótékonyosság, csak ingyenélőket, munkakerülőket és iszákosokat nevel. Ha rendezve lesz államilag szegényügyünk, minden csavargó internálva lesz valami intézetbe és az, aki az ily csavargónak pénzt ad és így a csavargást elősegíti, büntetést érdemel.

A tuberkulózis, az alkoholizmus, e valóságos népbetegségek elleni küzdelem éppen a szegényügy rendezésével kapcsolatosan oldható meg legkönnyebben.

Míg az állam Németországban nagyszámu népszanatóriumával visszadja a tüdőbetegeket családjának és munkaképessé teszi, a magánjótékonyosság átveszi az ily betegeket és alkalmasabb foglalkozásról gondoskodik számára.

Az iszákosság elleni küzdelem a német szegényügy legfőbb feladatát képezi, így Németország körülbelül évente 40—50 ezer vagyontalan alkoholistát kezelnek a szegényalap terhére és azonkívül az elmebetegek 30—35%-a is az alkoholisták sorából kerül ki.

Az északi államok és Svájc és most már Németország is elfogadta azt az elvet, hogy az állam az alkoholfogyasztás jövedelmének egy részét az alkoholisták gyógyítására fordítja, hisz végre az alkoholfogyasztás elsősorban az állam lelkiismeretét nyomja. Németországban 1900-ban már negyvenegy ily intézet volt és hogy mily eredménnyel, azt a berlini Waldfriedeni intézet

1906. évi kimutatása jellemzi legjobban, amely szerint 282 iszákos közül befeljezett gyógyítás után 32.6% lett tartózkodó, 15.4% mértékletes és teljes munkaképességüket ezek teljesen visszanyerték.

A legtökéletesebben Angolországban vannak a szegényügyi kérdések megoldva s hogy mennyit áldoz Anglia a szegényügyének rendezésére, arra nézve jellemző Münsterberg azon állítása, hogyha Németország úgy akarná elmebetegügyét rendezni, mint Anglia, akkor erre a célra még 300 millió márkára volna az államnak évente szüksége.

Tudom, hogy rövid idő múlva e kérdések hazánkban is napirendre kerülnek, mert azt az özönvíz előtti állapotot, hogy a magánjótékonyagra bizza az állam a szegényügyet, tovább tartani nem lehet. De éppen e kérdés körül fog nálunk is a legtöbb vita folyni.

Talán még sokaknak élénk emlékezetében van a nancy-i „Au bon Pasteur“ leányárvaház esete, ahol az árvákat csak annyira oktatták ki, hogy az árvaháznak jövedelmet hozzanak és amikor évek múlva az intézetet elhagyták, testileg és szellemileg letörtten a mindennapi kenyerüket sem tudták megszerezni. Ez és más ily esetek kényszerítették a francia államot is, hogy a szegényügyet az állam vegye kezébe. De ily esetek nálunk is mindennaposak, ime itt van a mult évi kolozsvári és más hasonló esetek és viszont nézzük az állami menhelyeket, hogy mily gondossággal őröködnék a gyermek testi és szellemi épsége, nevelése és tanítása felett.

Sürgetnünk kell tehát nekünk is

e kérdések rendezését, mert ezektől nagy néptömegek egészsége, megélhetése és végre sok tekintetben az állam közbiztonsága is függ.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXXIV. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 korona.
Fél évre 6 korona.
Negyedévre 3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

Az önálló asszony.

Jean Finet, hírneves francia filozófus a „La Revue“ hasábjain érdekes cikket irt a jövő asszonyáról. Azzal kezdi, hogy mi lesz az asszonyból, ha egyszer leveti összes női tulajdonságait, erényeit. Elveszti-e az asszony női bájait, ha leszall abba az arénába, ahol ma még a férfiak küzdenek egymással a boldogulásért, a mindennapi kenyérért? Nem fogja-e ez az átalakulás az asszonyt ledobni arról a piedesztálról, ahova a férfiak emelték. Ez olyan probléma, amelyről már sokat irtak, de mindaddig még meg nem fejtettek.

Finet hosszabb elmélkedés után arra a következtetésre jut, hogy mindettől nem kell félni. Csak tartalomban és formában fog megváltozni az „örök nő“, maga a lényeg megmarad. A politika asszonya mindenestre más lesz, mint a háziasszony, de azért asszony az is. A politikus asszony sem fog

Megyek odébb.

Alföldi táj, ti jámbor rónahatok,
Megyek odébb, elég volt már, elég.
Köszöntöm a kiesi paraszt-tanyákat
És bolygó lelkem más vidékre vágat
Élni egy új mesét.

Megfigyelem a szélnek repülését
És vele tartok, rábizom magam.
Bolygó lelkem sehose lehet békét,
Itt bánat veri, ott keserű kétség,
Mert bitang hontalan.

Nincs pihenése, ninesen nyugovása,
Cigány a lelkem, jaj cigány szegény,
Sok könyvét, kinját ő senkise látja,
Örökké csak az országutat járja
Pusztuló szekéren.

Egyszer csak letérek egy árokszélre,
Mely elhúzódik a szántók alatt,
Szememre hajlik a semmi, a béke,
S egy aratónak elborult a képe,
Amikor rám akadt . . .

Petronius.

Egyedül.

A perronon álltak. Még két perc és indul a vonat. A férfi az asszony kezét csókolta, az asszony nézte bánatosan. Nagy csizmás parasztemberek szálltak be. Egy asszony a

vaggon ajtajából beszélgetett egy suhanceal. Nyilván a fia volt. Uj vonat érkezik s kiáltják: „beszállni!“ A férfi és az asszony szorosabban simulnak egymáshoz. Majd felriadnak a kalauz sürgetésére: „beszállni, beszállni!“ A férfi felsiet a másodosztályu kocsii lépcsőjén és a beesapódó ajtó mögöl nézi az asszonyt. Ez pedig áll, míg a vonat egy éles füttyel elindul. S a vonat lomha teste már messze száguld, üvöltve a vastag éjben, mikor végre magához tér. Felcsapja prémgallérját, hosszu ruháját idomaihoz csavarja, hogy az ne csapkodja az esti légtől és ködtől csajos utcát és vontatott, bágyadt lépésekkel megy.

Utasok jöttek, mentek. Egy férfi meglökte karjával, majd előre sietett és folyton visszatekintgetve nézett arcába. Megállt. Várt az asszonyra. Valamit mormogott, de nem kapott választ és sietve eliramlott.

Kint néhány utas szállingózott a váróteremben. Az asszony átsietett rajta és kiérve az utcára, összéb huzta gallérját és botorkálva ment előre. Az elhaló zajt csend váltja fel. Csak itt-ott záródnak be csapódva a kapuk. Egy-egy kocsii ballag hazafelé a bakon bóbiskoló kocsissal.

Az asszony megáll. Valamit kivesz zsebéből. Megcsókolja. Azután zsebkendőjébe temeti arcát egy pillanatra . . . és megy tovább az éjszakába. Egy téren vezet át az utja. A havas utak mentén a padok hidegen csillogtak az előbukkanó hold fényében. A bokrok fehéren meregették ágaikat. Az asszony elhaladt mellettük és gondolataival tépelődött. Istenem, sóhajtott, ha itt tölteném az éjjelt egy padon, ugy sem vár otthon senki . . .

Vastag köd homályosította el a szemhatárt és fátyolába burkolta a házakat. Az asszony a térről kiérve, meglassította lépteit, majd megállt egy kapu előtt. Csengetett. Nemsokára kinyilt a kapu s egy álmos asszony állt ott, kezében lámpással, mely gyéren világította meg a szárnalmas bejáratot. Nesztelenül surrant be és sietett fel a lépcsőn. A konyhába lépve megállt. Nem mert benyitni a szobába: félt, hogy valami történik. Állt nagyranyitott szemekkel, lecsüngő karokkal — sokáig.

Végül rászánta magát. Felvette a még égő lámpát és belépett. Majd türelmetlenül vetközni kezdett, mindent halomra dobálva.

Nyulánk termetű asszony volt, arca ér-

boldogulni tudni a női báj nélkül, nála is le kell majd mindent győzni a szerelemnek, hogy az emberiség tovább élhessen és fejlődhessen. A tegnap asszonyának a gyengesége, felelőtlensége és macskatermészetű volt az ereje. A lélek megmagyarázhatatlansága, amit annyiszor megénekelték a költők, nem született tulajdonsága az asszonynak, pusztán csak társadalmi helyzetéből, a férfitől való függéséből folyó. Amint az asszony önálló lesz, nyomban nyiltabb is lesz és pedig annál ösztönösebb, mennél magasabbra emelkedik a társadalmi szereplés létráján. Látjuk ezt már ma is. Az asszony követeli jogait és fölemelt fővel foglalja el azokat a pozíciókat, amelyeket eddig a férfiak pusztán a saját részükre tartottak fenn. Mint orvos, ügyvédi hivatalnok, újságíró, kiváltotta a férfiak tiszteletét, de egyúttal a konkurrenstól való félelmet is. És ezek az asszonyok nem arra törekednek, hogy istennők, hanem hogy becsületes emberek legyenek.

A tegnap asszonyával együtt eltűnnek különböző régi fogalmak is, elsősorban azok, amelyek a szépségre vonatkoznak. A modern asszony munka, sport és egészség után törekszik és azt hiszi, hogy elegánság és szellemesség által éri el azt a célt, amire a múltban csak a szépség volt képes. Azok a szép asszonyok, akiket Tizian, Holbein, Reynold festettek, megindítóan anyagi arckifejezésükön hordják a függőség, az odaadás kifejezését. Micsoda óriási az ellentét azok között az arképek és a mi modern szépségeink között, akiknek szeméi büszkeségtől, önértéktől, a győzelem biztos tudatától csilognak. Ezekből az arckifejezésekből leolvasható az uralkodás. A ma asszonya ellentétben a múltéval, csupa energia, csupa akarat. Nem játékbáb. És emellett nem kevésbé szép a modern asszony, csak másként szép. Ez tény.

Csak hogy annyira általános, hogy senki sem veszi észre. Különösen pedig nem veszik észre a férfiak, akiknek megvan az a tulajdonságuk, hogy minden kikerüli a figyelmüket, ami őket érdekli. De amint más a mai asszony, mint a múlt asszonya, éppen úgy más lesz a harmincadik században, mint ma.

dekesen sápadt, szénvedő vonásokkal. Most hirtelen mozdulattal hájához kap. Kibontja. S az vastag kigyózással omlik alá természetén.

Igy szeretett látni, suttogja. A hajamba temette arcát, ha esténként együtt voltunk. Hajamnak minden szála, mintha róla beszélne. Mintha örjögő szerelmes szavait kiáltaná felém. Az ő hangja, az ő illata kél most mindenfelől. Mikor itt ültünk, kéz a kezemben s hajtengerem elborította arcát... Istenem! Hogy sirt ilyenkor öntudatlan mámorában!... Érzem, mintha karjai ölelnének, vadul, szerelmesen... Utolsó szavait hallom egyre: „Ne hagyj elmenni egyedül! Jer velem! Jer!”

A szobában hűvös árnyak gomolyognak. A felvetett ág kihívóan domborodott a lámpa fényénél. A rózsaszínű paplan hanyagul odávetve csüng le az ág széléről s bizarr ellentétet képez a hófehér párnákkal. Cigarettafüst száll a levegőben, kékes fátolt borítva mindenre. Az asszony imbolygó járása közben meglöki az asztalt, melyen két félig töltött pohár csengve bongva ütődik egymáshoz. Ugy hallja, hogy cseng-bong minden nagy zibongással, melybe néha belevegyül a vonat egy-egy éles füttye és siviiva tör utat

Ezután a nő koráról értekeznek Finef, ő is konstatálja, hogy a ma asszonya ugyanabban a korban sokkal fiatalabb, mint a múltban volt. Sőt sokkal fiatalabb, mint édes anyja volt az ő korában. Balzac egy negyvenéves férfit öreg embernek nevezett, ma még hatvan éves Don Juanok is vannak.

De még annál is nagyobb az ellentét a nőket illetően. Ötven évvel Balzac kora előtt egy szociológus mély sajnálkozással írt arról a leányról és annak szerencsétlen sorsáról, aki tizenhét éves korában még nem tudott férjet kapni. És ma? Ma a harminc éves asszonyt tartjuk a legszebbnek, de akárhányszor megtörténik, hogy ezt a legszebb asszonyt is kiüti a nyeregéből egy negyven éves még szebb asszony. A mai szindarabok és regények hősnőinek legalább harminc évesnek kell lenniök, különben nem érdekesek.

A harminc éves férfi még alig házasságképes és ha ez a férfi mégis nősiül akar, olyan asszonyt keres, aki már érett és rendelkezik élettapasztalatokkal. Az édes, fiatal galamboskák nem kellene neki. Még a szülők sem igyekeznek fiatalon férjhez adni leányaikat és nem esnek kétségbe, ha huszonöt éves korában is pártában vannak. Arra meg egyáltalán nem is gondolnak, hogy tizenöt-tizenhat éves leányt férjhez adjanak. És alig hihető, hogy ezért haragudznak a leányok! Hiszen ma nincs is öreg leány. Mindegyik fiatal, még a harmincon túl levő leány is édes. Pedig a múltban már a szülők is levették a kezüket arról a leányról, aki a huszadik életévét betöltötte. Ennek már nem is kerestek férjet.

H I R E K.

A főispán a bíróság előtt.

A B. F. egyik korábbi számában nagy garral adta hírül, hogy Lombos Alfréd zombori ág. ev. lelkész, ki a polgárság március tizenötödiki ünnepségén a Schweidel-szobor megkoszorúzása alkalmával a függetlenségi és 48-as párt nevében beszédet mondott, Vojnits István főispán ellen becsületsértés miatt büntető feljelentést tett. Okot erre a mi tudomásunk szerint egy kritikai megjegyzés szol-

magának az éjbe. A padló az asszony lézengésétől ropog-pattog. A mindenfelé elszórt cigaretta-hamu lenge ruhájától örült táncban kavargó. Most odalép az ágyhoz. A párnán egy fej nyoma s egy kis gyűrődés látszik. Leül ágya szélére s arcát kezeibe temetve, gondolataival követi a vonat futását.

... Most megáll. Támolyogva száll ki a férfi. A fülke melegétől áthéhvülve, kábultan siet a frissen esett hóhelyeken... De egyszerre szétrántja a testét védő meleg bundát; kibontja kabátját is és fődetlen testét odatartja a hűvös éjszakának. Néha sűrű szél zavarja a fenséges csendet. A fák meg-megrezdülnek, leszórva a havat a férfi fődetlen fejére. Most felszisszenve, melléhez kap: mintha valami szurást érezne. Beburkolózik. Késő. A szél pedig sivit, jajgat rémesen...

Az asszony valami hirtelen támadt zajtól felriad:

— Istenem, ketté pattant a tükör! Meghal valaki... Teremtőm, ne hagyj el!...

A cigarettafüst szürke köddel von be mindent s az asszony zokogva borul párnáira...

Király Gizella.

gáltatott, melyet a főispán a szónok beszédére tett. A zombori kir. járásbíró előtt március 27-dikén d. e. 9 órára volt kitűzve a tárgyalás, melyen két tanu kihallgatása után a magánvád képviselője visszavonta a vádat, mert a két tanuvallomásból arról győződött meg, hogy a főispán megjegyzése a panaszost személyében nem sértette. Tanulság: nem jó előre inni a medve bőrére.

Kinevezés. Bajsai Vojnits István főispán az ujvidéki járási orvosi állásra dr. Fenyő Győző helyettesített járásorvost nevezte ki.

Erzsébet szobor Zomborban.

A nők és férfiakból álló teljes szobor-bizottság, a felső kereskedelmi iskola tanácstermében március 24-én tanácskozott először az Erzsébet-ligetben felállítandó Erzsébet szobor ügyében. Vértesi Károly elnök hazafias, hosszabb megnyitó beszédben indokolta a kezdeményezést: jelentette, hogy Vojnits Istvánné a védnökséget, Vojnits István főispán a tiszteletbeli elnökséget készséggel fogadták el, elnök beszámolt azután az előmunkálatok megtéveséről. Zsulyevits Ernő, Rác Soma, alelnökök, dr. Novák Elemér titkár, Prokópy Imre biz. tag és az elnök hozzászólása után elhatározták, hogy a szoboralapot országos gyűjtéssel teremtik elő. Rác Somának a gyűjtő-ív szövegezését nagy tetszéssel fogadták el. Vujevich Alajos pénztárnokot és az elnököt bízták meg a gyűjtő-ívek szétküldésével. A szobor-bizottság tagjai a nevezettek közül ezek: Alföldy Gedeonné, Bertolino Sándorné, Bruck Arminné, Buday Gerő, Donoszlovits Eryka, dr. Falcione Nándor, Fernbach Péterné, Hauke Imre, Jovánovits Leona, Koczkar Adrienne, dr. Konyovits Dávid, Konyovits Dávidné, Novákovits Izidor, Spitzer Mórné, Szemző Istvánné, Sztrilich Zsigmondné, Trencsényi Károly titkár, Trischler Gyuláné, Vértesi Adrienne, Vojnits Ilonka és Wundszám Ida.

A vármegyei tűzoltó szövetség gyűlései.

Bács-Bodrog vármegye tűzoltó szövetségének választmánya folyó évi április hó 2-án d. e. 9 órakor a vármegye-háza kistermében Vojnits István szövetségi elnök elnöklésével ülést tart az ideai közgyűlés előkészítése és az ezzel kapcsolatos versenyek sorrendjének megállapítása és a versenyek rendezése céljából. A közgyűlést és a versenyeket Szabadka sz. kir. város tanácsának meghívására Palicson fogják megtartani. A versenyek igen tanulságosaknak és érdekeseknek ígérkeznek. Dr. Bartha Antal, a szabadkai önkényes tűzoltó testület mentő osztályának parancsnoka ez alkalommal nagyszabású mentőgyakorlatot mutat be a mentőkkel.

Bácsmege lakossága. Bács-Bodrog vármegye alispánja most állította össze a vármegye népszámlálási eredményeit. A vármegyének most 631.039 lakosa van, míg 10 év előtt 604.707 volt. A szaporulat tehát 26.332 lélek.

Értésítés. A zombori oltár-egyesület április hó 2-án fogja ünnepélyes kiállítását megnyitni. Az ünnepély sorrendje a következő: Április 2-án d. e. 9 órakor nagy mise a tisz. Iskolánékné zárdájában, mise után a kiállítás megnyitása magyar ünnepi beszéd és szavalat kíséretében. Délután fél 3-tól fél 4-ig a plébánia templomban közös imádás, melynek befejeztével a bunyevác és német ajku hívek részére ugyancsak a tisz. Iskolánékné zárdájában lesz bunyevác és német alkalmi beszéd. A kiállítás mindenkinek szól és megtekintése ingyenes. A tagok azonban kéretnek, hogy az ünnepélyre oltár egyesületi jelvényvel minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Halálozás. Királyfalvy Gáspár kir. törvényszéki irodatiszt folyó hó 24-én életének 45-ik évében, hosszas betegség után Zomborban elhunyt. Temetése folyó hó 26-án nagy részvét mellett ment végbe.

Megjutalmazott tanító. Schank Henrik torzsai ref. tanító, a magyar nyelvnek sikeres oktatásáért, a báró Rudits-féle alapítványból 200 korona jutalomban részesült.

Egyházi zene. A zombori Kaszinó Egyesületi Dalárda zenebíró bizottsága a városunkban pangó zenei élet fellendítése, de különösen az egyházi zene intenzívebb kultiválása szempontjából, vegyeskar szervezését határozta el. Városunk műkedvelő énekes hölgyei örömmel támogatják a dalárdát ezen magas szövegű céljának megvalósításában s már folyó hó 24-én a vegyeskar alakulásán részt is vettek: Trischler Gyuláné, dr. Cserniczky Andorné, dr. Buják Józsefné, Sauer Sándorné, dr. Németh Arthurné, Mohácsy Béláné, Alföldy Lászlóné, Tomesányi Aladár, Krump Anna, Mayer Maca, Popovits Katica, Stvertczky Ilonka, Raab Magda, Khlöyber Lilike, Ferencsik Renata. A gyakorló órák minden hétfőn és pénteken 5 órától 6-ig tartanak meg. A vegyeskar már legközelebb a róm. kath. plébánia és karmelita atyák templomában fog szent zsolozsmákat zengeni.

A Magyar Védő Egyesület Zomborban, az Ipartestület székházában március 26-án tartotta meg VI. évi rendes közgyűlését. Vértési Károly az elnöki megnyitót beszédében a magyar iparról értekezett és lelkesen buzdította a tagokat a magyar iparpártolásra. Szondy Mátyás táblabíró hazafias beszédet mondott a magyar iparvédelemről. Figyelemmel hallgatták meg Steiner Lajos ideiglenes ügyvezető-igazgató jelentését, a mely után ügyvezető-igazgatónak választották meg. Knipl János pénztárnok évi jelentése után dr. Turányi Zsigmond titkár olvasta fel a számvizsgáló-bizottság jelentését. A felmentvény megadása után a nevezett pénztárnok indítványt tett arra nézve, hogy a Zomborban felállítandó Erzsébet királyné szobra alapjához 25 koronát adjon az Egyesület. Elfogadták. Új választmányi tagok lettek: Szemes József ipartestületi elnök. Husvéth István és Federer András iparosok. Dr. Novák Elemér indítványozta, hogy 50-50 koronával három zombori kisiparos jutalmaztassék. Elfogadták. Elnök a közgyűlést zárszóval fejezte be.

A Delta diadala. Nem a Duna, nem a Nilus deltájáról van szó, egy magyar ipartermékről, mely „Delta” néven került forgalomba és most, ébredező tavasszal aktuális. A „Delta” kerítkezésre alkalmas elsőrendű sodronyfonat. Ezt a Delta fonatot egy kiváló, régen elismert hazai cég, Kollerich Pál és fiai gyártják s szállítják. A „Delta” egyetlen szegéllyel ellátott bekerítéshez alkalmas anyag, mely kifeszítés után teljesen sima, erős, alakját nem változtatja. Azért a legkeresettebb sodronyfonat. Különösen alkalmas szőlő, gyümölcs és konyhakertek gazda-

sági udvarok bekerítésére, legbiztosabb védelem vadkarak ellen. Két minőségben és 6-6-féle huzalvastagságban kapható különféle szélességekben. Kimerítő ismertetéssel és mintákkal, árjegyzékkel készségesen szolgál: Kollerich Pál és fiai első magyar sodrony-szövet, fonat és szitaárugyára, Budapesten, IV. Ferenc-József rakpart 21.

Háziestély. A zombori kaszinó-egyesületi dalárda ez évi első háziestélyét április hó 1-én, szombaton este 9 órai kezdettel tartja meg, amelyre a dalárda tagjai és pártoló tagjai ezúton meghívotnak. A háziestély, amely kabarettel van összekötve, éjféltől 2 óráig tart.

Szülői gondatlanság áldozata. Golbács Ferenc bácsföldvári napszámos felesége szombaton délután az udvaron kukoricát pattogatott. A pattogatás után a tüzet ott hagyta az asszony az udvaron s ott maradt mellette 3 éves kis leánya is, hogy az elhullott szemeket összeszedje. Eközben a kis lány ruhája tüzet fogott a paráztól s mire észrevették, a szerencsétlen kis lány oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy életben maradásához alig van remény.

Közgyűlés. A kaszinóegyesületi dalárda az elmúlt héten tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelyen egyhangú lelkesedéssel választotta meg elnökévé Vojnits Istvánt, a dalárda volt elnökét. Alelnök Popovits Sebő, karmester Tomesányi Aladár, titkár dr. Rapp András, zeneműtáros Krump Ferenc, szertáros Alföldy László, pénztáros Essigmann Károly lett. Választmány: Fodor Mihály, dr. Buják József, Rác Soma, dr. Ferencsik Lajos, Petényi József, Pallein János, Marschall Béla és Tantner Ottó.

Nem kell nyomdafesték. Arról a mélyreható találmányról értesülünk, amely az ujság- és könyvnyomtatás terén valószínű forradalmat van hivatva előidézni. Ebből a találmányból immár valóság lett s amint egy angol lap írja, ma holnap már abban a helyzetben leszünk, hogy az ujság- és könyvnyomtatásnál a nyomdafestéket teljesen mellőzni fogjuk. A feltalálót, mint már annyiszor, ezúttal is véletlen vezette rá a zseniális ujtásra; a villamossal való kísérletezés közben egy pénzdarab gurult arra a nedves papírlapra, amely papírlapon egy pillantás alatt pompás másolata tünt föl a kőbor pénzdarabnak. Ez a tüneményes véletlen adta a föltalálónak az eszmét, hogy a nyomdafestéket kiküszöbölje a használatból s a hírlapnyomáshoz kizárólag a villamosság erejét vegye igénybe. Teljes tiz esztendőn át folytatta kísérletezését s mintegy két évvel ezelőtt sikerült neki az első könyvet nyomdafesték

nélkül előállítani. Hogy azonban a nedves papírost is nélkülözhetővé tegye, tovább kísérletezett a találmányával, míg a napokban teljes sikerrel fejezte be a hosszas tanulmányokat és a nagy jövő előtt álló eljárást szabadalmakkal biztosíthatta magának. A legújabb találmány már nem nedves papírost használ, hanem száraz, vegyi keverékkel impregnált papírost, amely vegyi preparátum már a papírgyártás alatt kerül a papír anyagába. Az új eljárás szerint a nyomdai gépből eltűnik az a henger, amely festékkel kené a betűket s így a nyomdáknak ez a tisztátalan és sok gondot okozó szerszáma ki fog kerülni a forgalomból és használatból. A találmány lényege pedig abban áll, hogy a papírlapok a gépen oly fémlapokon futnak keresztül, amelyek villamos árammal érintkeznek s így a betűk, aszerint, amint a papíryananyag egyik vagy másik vegyi anyaggal van preparálva, a szivárvány minden színében tünnek elő s szolgáltatják az ujság, könyv vagy nyomtatvány szövegét vagy rajzát. Az új eljárás szerint pompás színyomatu illusztrációk is készülhetnek, anélkül, hogy a hosszadalmas és költséges festékp próbák szükségessé volnának. Hogyha még megemlítjük, hogy az ismertetett találmány szerint az új eljárás sokkal egyszerűbb, gazdaságosabb, mert sok munkaerőt feleslegessé tesz s hogy a nyomdák egészségügyi viszonyait is alaposan meg fogja javítani, akkor tisztában lehetünk azzal, hogy az angol találmány hamarosan meg fogja kezdeni világhódító körútját a civilizált népeknek nem csekély öröme és meglepedésére.

Brutális kéményseprő. Herczeg Ferenc topolyai kéményseprősegéd a múlt napokban éjjeli 11 óra tájban Ádám Jakab ablakán bemászott és az ott alvó csalédn, Berkecz Etelen erőszakot követett el. A bünyevitő eljárást megindították ellene.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról március 28-án, kedden, Zomborban lesz, kéri a hölgyközönséget, illetve mélyen tisztelt vevőit, kiknek kívánságára szívesen teszi tiszteletét, hogyha óhajtanak nála fűzőt rendelni, szíveskedjenek **bajai címére,** vagy **Hirth János** ur címén **Zombor** (Kossuth-utca) vele tudatni.

SPORT.

Rovatvezető: **Schmidt L. József.**

Csupa örvendetes hírrel kell beszámolnunk!

Mi javában azon törjük fejünket, hogy az iparos és kereskedő ifjak miért zárkoznak

!! Mint a legelőkelőbb és legelőnyösebb bevásárlási forrás, egyedül csak !!
RÁCZITS és CZVRKUSITS cég

nagykereskedők

fűszer-, csemege-, bor- és ásványvíz üzletének

DETAIL OSZTÁLYA AJÁNLHATÓ!

ZOMBOR, SZENTGYÖRGY-TÉR 6. SZ., Dr. PAVLOVITS-PALOTA.

A jelenkor legmodernebb és legelőkelőbb üzlete, melyben a naponta frissen érkező legfinomabb csemegék, mindenkor a legnagyobb választékban kaphatók.

Állandó raktár és nagy választék következőkben u. m.: **prágai sódar főtt és nyers,** a legfinomabb minőségben, **az összes hus és kolbászfélék, hideg felvágottak,** hírneves és kedvelt fajokban, úgy mint: Westfáliai sonka, Bacon angol, prágai, debreceni és kolozsvári szalonna! Gothai, veronai és magyar szalámi! Bolognai és német mortadella! Pomeráni libamell, debreceni és szepesi tor-

Minden izlést kielégítő finom sajtok és csemege-sajtok nagy raktára, u. m.: Ementáli, Groy, Pármái, Eidemi, Gorgonzola, Schwarzenbergi, Trápista, Strachino, Roquelort, Liptói, Döry-Pusztai, Algai, Francia de Brie, Camembert, Gerwais stb.

Az összes pástétomok, halfélék, friss és konzerv főzelékek, befőttek.

Borok, pezsgők, cognacok, rumok és teák minden faj és minőségben. Friss teasütemények legnagyobb raktára!

Legfinomabb valódi francia olajok! Kiváló finom kávék és rizsek! és a fűszer szakmába vágó összes többi cikkek.

Az összes ásványvizek és forrástermékek nagy raktára! Helybeli megrendelések házhoz szállítása díjtalan, vidékre pedig csupán a portó számítatik fel.

Mindenki saját érdekének barátja, ha üzletünket megtekinti. Szíves pártfogását kérve jegyzünk

kiváló tisztelettel

Ráczi és Czvrkusits.

el a sport törekvések elől? És törtük fejünket azon, miképen lehetne azokra oly hatást gyakorolni, hogy szintén oda álljanak a küzdők sorába! Mert bántó állapot az, hogy annyi egészséges, szívós erő heverjen parlagon, vesszen el a maga őseredeti nyersségében! Mennyivel szebb az egyirányú, görcsös izomzatnál egy rendszeresen fejlesztett, minden irányban egyformán hatni tudó klasszikus test!

Nem sportoló ifjú-águnk test- és erőfejlődését éppen az egyoldalúság jellemzi. Nem láttunk-e már zsákokot félkézzel emelő munkást, ki azonban a rendszerrel valamivel nagyobb tudómunkát csak nehezen, vagy éppen nem bír el!

Ez egyoldalú izomzat fejlődésnek melyebb jelentősége is van! A zsákoló munkásnak gyönyörű láb-, csipő- esetleg egyirányú karereje van, azonban még rengeteg izomköteg hever kiaknázatlanul, kidolgozatlanul. A fiu rendszeren apja szakmáját folytatja, mondjuk szintén zsákol. Ebből okvetlenül kóros testi elváltozások következnek be. Az apánál felhasználatlanul hevert izomköteg degenerálódást mutat. Szóval lassan-lassan egy abnormális embrió kap idomtalan testet és gyakran lelket is.

Ennek meggátolása a sport egyik leglényegesebb hivatása. Ha egyéb nem, ez egész nemzetre kiható fontosságúvá avatja. Ugy, hogy sportolni ma már nem passzióból szokás — Istennek hála! Ep azért örvendetes tény, hogy ma már nemcsak a „kaputosok“, az „urak“, hanem az eddig külön kasztot képező munkás, iparos és kereskedők is hatalmas számban állanak a küzdők vezetői között.

És ez a helyes!

Az egyes osztályok közti kínai falat, nem az általános titkos választói jog, nem egyesek nagy hangu, reklám munkája fogja ledönteni, hanem a kellőleg megértett sport. Ott künn, ugy tréningnél, mint a versenyek alkalmával megszűnik minden rang, rend, a gróf és munkás egyenlőn ujongnak a dicsőséget avató komoly munka diadalának.

Rengeteg sokat lehetne írni a sport szociális, pszichológiai és egyéb jelentős feladatát teljesítő hivatásáról.

És mert ilyen nagy szerepe van a kultur népek életében, ép azért örömmel fogadjuk azt a váratlanul felbukkant kis csapatot, a mely minden egylettől távol bár, de komoly lelkesedéssel kezdte meg a sportot.

A szombati munkaszünetet felhasználták a nyomdász ifjak és künt a régi puskaporos torony melletti gyöpös sikon foot-balloztak. A A jövőndő sportélet alapját látom a kis csapatban. Mert immár faktum az, hogy sport kedvelő közönséget és ifjúságot a foot-ball van hivatva teremteni. Ennek illusztris bizonyossága akár Budapest, akár London sportélete.

Reméljük, hogy e kisdéd csapat a munkához szokott ifjak szívós energiájával, akadályt nem ismerő lelkesedésével fog dolgozni és nem fog elzárkózni az új alapokra fektetendő sportegyletbe való lépés eszméje és ténye elől.

Sok szerencsét és kitartást kívánunk munkás barátainknak. A mi támogatásunkra mindig igényt tarthatnak és mi ezer készséggel sietünk mindig támogatásukra.

Amint hírlik a sportegylet közgyűlése jövő vasárnap lesz. Mennél előbb, annál jobb. Rengeteg munka anyag vár földolgozásra. Új alapokra kell fektetni ez együletet, csak így remélhetünk pezsgő eredményes életet és munkát.

Szerkesztői üzenet.

Zsófikának. Szives gratulációját köszönöm. Igen örvendek, hogy már a nők is pártfogásukba vesznek. Ha önök a pártunkon lesznek, hatalmas munkánk okvetlen sikeres lesz. Ez a tudat — hogy pártunkon vannak — megacélozza erőnket és sokkalta kedvesebbé teszi küzdelmünket.

Ami másik kérdését illeti: lesz-e atlétahál? erre azt felelhetjük: mi mellette vagyunk! Az előjelekből ítélve jövő hó végén,

vagy május elején lehetne megtartani. Különben attól függ, hogy a k. hölgyek hogyan fogadták e hírt?

Esetleges aggályait csak tessék velünk közölni, mert hiszen „Ámor“ szerint irhatnak nekem, annál inkább, mert én is nőtlen vagyok.

Sporttárs Mi is hírt szereztünk róla. Tudtunkkal dr. Poór Béla ur ügyvédi irodájában dolgozik. Még nem volt szerencsénk személyes ismeretségbe keveredni. Különben hisszük, hogy az igazi sportvér kiüzi tréning pályánkra és akkor többet mondhatok róla is. Üdv. sly.

HIRDETÉSEK.

669/1911.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Bácszentiván község képviselőtestületének 15/kgy. 1911. számú véghatározata folytán a községi vágóhid helyén felépítendő új közbvágóhid elkészítésére ezennel nyilvános írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalást hirdetünk.

1. A közbvágóhid fölépítésénél a következő munkák teljesítendőek anyaggal és annak szállításával együtt:

- a) föld és kőmíves munkák;
- b) ács munkák;
- c) cserépfedő munkák;
- d) asztalos, lakatos, üveges és mázó munkák;

e) bádogos munka;

f) udvar feltöltés; burkolat készítés — összesen 8382 korona.

2. A munka teljesítésének határideje a munkaadás napjától számított 4 hónap.

3. Az ajánlatok százalékos engedmény, vagy áremeléssel teendők.

4. Az írásbeli ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el: „Községi Előjárásnak Bácszentiván. Ajánlat a 669/1911. sz. a. versenytárgyalási hirdetményben kiírt községi közbvágóhid fölépítési munkálatra.“

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott, 5 pecsettel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy postán beadott ajánlatok lesznek elfogadva a tárgyalás alapjául.

5. Banaipénzül készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban az ajánlati végösszeg 5% a az árlejtés előtt Bácszentiván községi pénztáránál, illetve az árlejtést vezető kezéhez fizetendő. Írásbeli ajánlatokhoz a letéti nyugta csatolandó.

6. A versenytárgyalás Bácszentiván község tanácstermében **1911. évi április hó 26-án d. e. 10 órakor** fog megtartani és pedig a szóbeli árlejtés után az írásbeli ajánlatok nyilvános fölbontása által. Az írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéséig nyújtandók be.

7. Az építkezésre vonatkozó általános és részlettervek és költségvetés Bácszentiván község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

8. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben állanak a községgel szemben.

9. A munka elnyerője minden tekintetben a községre érvényes 83000/B. M. 1907. számú közszállítási szabályrendelet összes határozmányai kötelezők.

10. Azon ajánlattevők, kik eddig Bácszentiván községgel üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni.

11. A munka odaitélése fölött a községi képviselőtestületi közgyűlés az ajánlatok nagyságára való tekintet nélkül szabadon határoz, amely e tárgyban hozandó határozatról ajánlattevők a vármegye törvényhatósági bizottságának végleges döntése után értesítettnek. Bácszentiván, 1911. március hó 24.

Szalay Zsigmond, Gassmann Mihály,
jegyző. bíró.

Eladó bikák.

Méltóságos báró Rédl Lajos ur rasztinai uradalmában „Pusztá Rasztina“ eladó 4 drb számfeletti 2 éves magyar fajta **tenyészbika** (tenyészigazolványos). Ára darabonként **500 kor.**

Bővebb felvilágosítást nyújt az

Uradalmi számtartóság

Pusztá Rasztina, posta távirda vasut Gádor 3-1 Bács-Bodrog megye.

Eladó ház.

Zomborban, a Bezdáni-uton levő 49 sz. nagy sarokház, jó forgalmu 10-8

beszálló korcsma és szatócs üzlettel

kiadó, esetleg szabadkézből eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál:

KAMOCsAY JÓZSEFNÉL.

Részlet üzletem részére keresek azonnali belépésre

két fiatal embert fix és jutalék mellett.

ENGEL MÓR
ZOMBOR. 3-1

VALÓDI

hollandi Cacao

egy kilogramm öt korona,

nemkülönben finom **csokoládé, fűszer és csemege,** kitűnő zamatu **cukorkák,** továbbá mindenféle **ásványvizek**

kaphatók: 10-4

LUGUMERSZKY P. SZVETOZÁR

fűszerkereskedőnél
ZOMBOR, Kossuth Lajos-utca.

Uj!**R. U H A B É R L E T .****Uj!**

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a raktáromon levő legfinomabb angol, francia és magyar szövettől tetszés szerinti választás és megrendelés szerint alább felsorolt ruházati árukat, legjobb kidolgozásban és árban **4 év alatt** szállítom:

négy nyári saccó szabású öltöny,
három tavaszi „ „ „
két téli „ „ „
egy Ferenc József vagy frack „ „
egy zsaket vagy szmoking „ „

egy téli kabát,
egy felsőkabát,
két divatnadrág,
két divatmellény

összesen **kilencszázhatvan korona**, mely összeg havonkénti **20 koronás** részletekben a cég által a megrendelőnek beküldött nyugta ellenében lesz fizetve.

Alulírott cég kötelezi magát arra, hogy azon ruha helyett, amely nem felel meg, másikat készíteni. A cég kötelezi magát a ruhák jókarban tartását díjtalanul eszközölni.

Magamat a nagyérdemű közönség jóindulatába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel

K N I P L J Á N O S

uri és katonai szabó Zombor, Petőfi-utca 4. sz., a Nikolits palotával szemben.

20-9

Meghívó

a csonoplyai önszegélyző szövethozatnak **1911. évi április hó 9-ik napján délután 3 órakor** a Faddi-féle vendéglő helyiségében megtartandó rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és a mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a felszámolás iránt.
4. A felszámoló bizottság öt tagjának megválasztása.
5. Netáni indítványok.
6. Két jegyzőkönyv hitelesítő megválasztása.

Vagyon.	Mérleg-számla 1911 február 28-án.	Téher.
Készpénz	1226.34	
Idegen pénzintézetknél 28018.58	29245.19	
Kötelezvények	25324.00	
Felszerelés	90.00	
Egyenleg mint veszteség	3114.71	
	57773.90	
		Részjegyek 1006-1910. évi csoport és 1906-1909. évi 6% kamat
		57773.90

Kiadások. Veszteség- és nyereség-számla 1911. február 28-án. Bevételek.

Tiszti fizetés	760.00	Nyereségáthozat 1909/10. évről	220.15
Üzleti költségek	150.66	Kamatok, díjak és nyomtatványok	2558.47
Adók	111.58	Tartalékalap leírás	3285.06
Leírás:		Egyenleg mint veszteség	3114.71
Kötelezvények értékéből	8156.15		
	9178.39		9178.39

Csonoplyá, 1910. évi március hó 26-án.

Mathias Würtz s. k. Drvár Márko s. k. Varga Ferenc s. k. Johann Kandler s. k. Drvár Mihály s. k.

Megvizsgáltuk és rendben levőnek találtuk.

A felügyelő bizottság:

Herbert János s. k. Witsch István s. k. Mironiczki Marián s. k. Kappl Alajos s. k.

Jelen mérleg-számla és nyereség-veszteség-számla a szövethozat helyiségében közszemlére kitéve, mindenki által szabadon betekinhető.

Az igazgatóság.**Eladó ingóság és ingatlan.**

Zomborban Géza-utca 26. számú ház eladó, esetleg bérbe is adatik. Ugyanott található szűcsárúk és házi berendezés **április hó 4-én délután fél 2-től fél 4-ig** eladatnak a helyszínen. Bővebb felvilágosítást ad dr. Rajk Aladár és dr. Valentin Emil ügyvéd Baján.

Eladó ház.

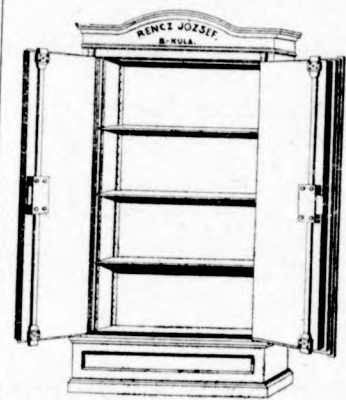
Azonnal eladó a Flórián-utca 32/a számú modern -- ház, kettős lakással --

Bittermann Nándor és Fia könyv- és könyvnyomtatás Zomborban.

RENCZ JÓZSEF

vasrács és pénzszekrénygyára

KULA (Bácsmegeye).

Készít lépcső-, erkély- és folyosó-rácsokat, sir- és sirbolt-szegélyeket, vasabla-

kokat stb. minden e szakmába vágó munkákat a legjobb kivitelben.

Jutányos árak! ¹²⁻¹ Pontos kiszolgálás!

Feld-Parcellirung

200 und 324 Kat.-Joch prima Ackerfeld 2-3-jährige frische Waldrodung wird in 5 Kat.-Joch-Parzellen verkauft, das Kat.-Joch kostet 800 Kronen und 860 Kronen. Die Haus- u. Hofstellen das Cat.-Joch per 1000 Kronen. Die Bank giebt darauf 400 Kr. 4 1/2 % Amortisation, 200 Kr. sind in barem zu erlegen und den restlichen Betrag giebt Verkäufer auf 2-3-jährige Tilgung zu 6% — Ferner bekommt Käufer per Parcellen (5 Kat.-Joch) 300 kgr. Anbau-Weizen gratis.

Kothsteine u. Ziegel zum Kostenpreise.

Bauholz um 18 und 28 Kr. per Kubik.

Sämtliche 524 Joch sind kanalisirt und mit Fahrwege versehen. Liegt neben der Kunststrasse und 2 1/2 kmtr. von der Bahnstation.

Näheres beim Eigenthümer

JOHANN MACHMER

Pusztá Rasztovác, I. P. Oravovica (Slavonien).